

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Peccata venialia impediunt profectum in virtutibus. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

71. Ecce processus peccatorum venialium & dispositiones eius ad mortalia. Merito ergo Sancti adeo abhorrebant ab eis, quia magnificabant Dei gratiam, quam sciebant perdi medietate per venialia. Et quod deterius est, ut docent P.N. Sanchez to. 1. in Decal. l. 1. c. 5. nu. 4. *Propositi-um committendi omnia venialia, quotquot se obrulerunt, solag mortalia vitandi, est mortale, quamuis contemptus desit: quia talis propositi obiectum, in se continet apertissimum mortaliter peccandi periculum. Et ex eo proposito oriri hoc periculum, constat ex multis similibus, quae affert D. Augustinus relatus. cap. tres sunt, de penitentia d. 1. Et docet optime Alesius 4. par. q. 65. membro 3. a. 1. §. 1. & c. Confirmantur haec omnia de dispositione peccatorum venialium ad mortalia graui testimonio S. Bernardi l. 2. de 7. panib. Hinc fratres mihi tristitia magna & dolor contumus cordi meo, quod nonnullos tam prouos ad leuitatem ad risum, & ad scurrilia verba tam faciles video, ut pertimescam valde ne forte plus quam expediat, diuina misericordia immemores, & ingrati tam multis beneficiis suis, aliquando deserantur a gratia. Si haec peccata venialia, quae reputantur ab imperfectis promissoribus, apta sunt iudicio S. Bernardi hominem priuare Dei gratia; quanto magis grauiora, ut sunt mendacia perniciofa, detractiones?*

72. Quinta causa seu Consideratio, ob quam merito Sancti abhorrebant a venialibus peccatis erat, impedimentum multiplex proueniens ex illis ad assequendam vitae perfectionem, & sanctitatem; imò & profectum in virtutibus sine quo ordinariè non acquiritur perfectio. Primo, quia ut docet S. Thomas 1. 2. q. 89. a. 1. c. & q. 88. a. 1. ad 1. & 2. q. 105. ar. 1. ad 1. *Peccata venialia actus virtutum corrumpunt & impediunt.*

73. *Queres primo, quomodo corrumpunt venialia actus virtutum?*
*Respondet primo, quia dum vel finem, vel alias circumstantias actuum virtutum supernaturalium inficiunt, ita, ut illi actus sint peccata (v. g. oratio cum distractione voluntaria in se, vel in causa, concio, lectio &c. vel aliud bonum opus, ob vanam gloriam factum) tales actus corrupti sunt a peccato, quia ob illud non sunt meritorij, proinde nil conferunt ad profectum in virtutibus supernaturalibus, qui profectus formaliter, & materialiter tunc fit, cum habitus virtutum supernaturalium, augentur in anima, qui extra Sacramentum, non augentur per actus peccato infectos, quia non sunt meritorij, ut docent Theologi cum S. Thoma 2. 2. q. 132. a. 3. ad 1. *Opus enim bonum est ex integra causa, malum autem ex singularibus defectibus;* ut ait S. Dionysius Areopagita c. 4. diu. Nom. receptus ab omnibus Theologis, cum S. Thoma 1. 2. q. 18. a. 4. ad 1. *Ita ut si aliquid desit, quod requiratur ad debitas circumstantias, erit actio mala:* ut ait cum omnibus Theologis S. Thomas quaestione citata. a. 3. Nam ut bene antea docuit S. Chryostomus*

hom. 30. ad pop. *Non potest esse simul meritum & delictum.*

Respondet secundo, peccata venialia etiam actus naturales virtutum corrumpunt, & faciunt ne profint ad profectum in virtutibus acquisitis, & ad perfectionem: quia quamuis in Ethnicis, & Christianis in peccato mortali existentibus, crescant habitus naturales acquisiti, per actus naturales peccato infectos, ij tamen ad perfectionem vitae spiritualis non conducunt, quia perfectio exigit, ut fiant actus humani, sine peccato, illi autem actus augent habitum ad producendos actus tales, per quales aucti sunt, id est peccaminosos.

Queres secundo, quomodo peccata venialia impediunt actus virtutum, ac proinde profectum in virtutibus, & perfectionem, quae frequentationem actuum virtutis acquiritur.

Respondet primo, quia peccata venialia dum committuntur, occupant, ut ita dicam, illam particulam temporis in qua committuntur, ne tunc loco peccati venialis illam occupantis, eliciatur aliquis actus virtutis Deo mouente, vel ex habitu antea acquisito elicito, vel ex solo auxilio actuali Diuinae gratiae semper ad omnes actus supernaturales necessariae, sed magis si eliciendus sit actus valde heroicus & intensior, quam sit habitus eiusdem virtutis valde remissus. Etsi enim vno eodemque tempore possit aliquis iustus actum aliquem virtutis elicere, verbi gratia, deuote orare, & aduenienti pauperi spectantibus aliis dare, ex voluntario appetitu vanae gloriae & laudis, eleemosynam, tamè si hoc vel aliud peccatum tunc non committeret sed alium actum virtutis eliceret, verbi gratia, largitionem eleemosynae ex amore Dei, melius esset. Verum tunc per affectum vanae gloriae, impeditus esset actus virtutis charitatis erga pauperem, qui ex Dei amore elici tunc vnà cum oratione deuota non interrupta potuerat. Quod est magnum damnum spirituale per peccatum veniale iusto illatum.

*Sanè si mercator haberet domi suae aliquem famulum quem per plures annos aluit, & aduerteret eum fuisse causam ne quolibet die lucraretur centum millia ducatorum, statim eum domo sua expelleret, & nunquam eius opera vteretur nec domum admitteret, & abhorreret ab eo magis quam a quouis re creatà, & ab ipso diabolo, ita nos peccatum veniale tractare debemus, quia illa temporis particulam quae insumitur in eo admittendo, perdimus meritum, quod est maius bonum iudicio Dei, & nostro, si fidem de Deo habemus, quam mille immò quam actu infiniti miliones. Siquidem quouis merito verè & realiter acquiritur per gratiam, substantialem Dei praesentiam tanquam amici, & ut loquitur Apostolus Heb. 13. 16. *promeremur Deum;* quo etiam modo loquendi de merito, loquuntur S. Ignatius m. epist. ad Roman. & S.*

74

75

1. Cor. 1. 6
Eccli. 19. 1

- Cypri. l. de vnit. Eccl. seu de simpl. Prælatorum.
76. *Respondeo secundò.* Quia spectato communi modo viuendi hominum, plura peccata committunt, quam faciunt bona, vnde magis crescunt habitus vitiorum non æquè habitus virtutum, à quibus actus virtutum procedant. & ita fit, vt etiam alijs temporibus, quando homo nil peccat, actus virtutum non eliciantur ab habitibus virtutum minus, intensius, & minus efficacibus. Nam, vt ait Aristoteles receptus ab omnibus in hoc, lib. 2. Eth. cap. 2. *Peccare multis modis possumus, malum enim est infiniti, vt Pythagorici conuectabant, bonum autem finiti.* Rectè autem agere, vno modo tantum licet. Atque idcirco illud facile, hoc difficile est: siquidem est facile aberrare à scopo, sicut ipsum scopum attingere difficile est. Quapropter frequentiores actus peccatorum etiam alia tempora occupando, quibus tunc actus boni possent elici, impediunt illos.
77. *Tertiò.* Peccata venialia impediunt actus virtutù, ac proinde profectù in ijs & perfectione. Quia, vt supra dictum est à me, peccata venialia impediunt influxum auxiliorù efficacium Diuinæ gratiæ (vt docet SS. PP. & Theol. classici) omnino necessariù ad eliciendos actus virtutù supernaturalis, per quos offertur viatoribus profectio.
78. *Quartò.* Peccata venialia impediunt actus virtutum, & per hoc, profectum in ijs & perfectionem, Quia peccata venialia diminuunt inclinationem ad virtutem quam homo habet in natura (vt docent cum S. Thomas 1. 2. q. 85. art. 1. S. Basiliius reg. 2. fusa, & S. Chrysostomus hom. 24. in Matth. Et S. Bernardus lib. de vitâ solitariâ.) Per actus enim humanos fit quadam inclinatio ad similes actus (vt ostendit S. Thomas 1. 2. q. 51. a. 1. & 2.) Oportet autem quod ex hoc, quoddam aliquid inclinatur ad vnum contrarium, diminuatur inclinatio eius ad aliud. Vnde cum peccatum sit contrarium virtuti, ex hoc ipso, quoddam homo peccat, diminetur bonum natura, quoddam inclinatio ad virtutem.
79. Quoniam verò, vt idem S. Doctor ait 1. 2. q. 85. art. 2. hæc inclinatio ad virtutem potest diminui in infinitum, quia in infinitum possunt impedimenta apponi. secundum quod homo potest in infinitum addere peccatum peccato, idè, ex parte termini & finis, quod est bonum virtutis (scilicet assequendæ) hæc inclinatio maximè diminui potest, non tamen totaliter extingui, quia manet natura rationalis humana, in quâ est inclinatio ad virtutem. Idè experientur peccatis venialibus frequentibus dediti, maximam repugnantiam ad exercitium virtutum, tædium in oratione, in colloquijs spiritualibus, in lectione piorum librorum, auersionem à pœnitentijs corporalibus, fugam personarum de rebus spiritualibus loquentium, nauseam confusionum externarum, metum pœnitentiarum publicarum, pudorem in externâ modestie demonstratione, & è contrario magnam inclinationem ad contraria his actibus virtutum.
80. *Quintò.* Peccata venialia impediunt actus virtutum, & sic profectum in virtutibus & perfectionem. Quia peccatum veniale, vt docet S. Thomas 3. p. q. 87. art. 1. *aliqua, etsi imperfectè, separant hominem à Deo: quia etiam per peccatum veniale deordinatur voluntas hominis, per immoderatam conuersionem ad bonum creatum.* Et idè art. 2. ad 3. ait: *Remitti peccatum veniale, per actum procedentem ex gratia, per quem remoueat inordinata adhesio ad rem temporalem.* Peccatum enim veniale, vt idem S. Doctor ait, 2. 2. q. 24. a. 10. *est quedam inordinatio circa ea que sunt ad finem.* Sanè Deus, qui quous peccato veniali offenditur, & qui est finis omnium nostrarum actionum, propter quem in cælo adipiscendum creati sumus, vt ad eum pertueniamus, Deus ipse sanguinem suum fudit, talis, inquam, Deus, cuius acquisitio, est acquisitio maiorum bonorum, quàm sint in omnibus rebus, & felicitatibus, & voluptatibus humanis, dignior est, quàm finis cuiusvis itineris, & peregrinationis humanæ, ob commodum aliquod luseptæ, sicut ergo dū iter aliquod facimus, vehementer cauemus ne retardemur ab assequendo termino & fine viæ nostræ, & vias auertentes nos ab eo, & iter longius reddentes, penitus fugimus; ita saltem vitemus quoduis peccatum veniale, siquidem retardat nos, ne nostro affectu promptè, ac proinde citò feramur in Deum, summum, & verum bonum nostrum.
81. *Sextò.* Peccata venialia impediunt actus virtutum, & hac ratione profectum in ijs & perfectionem, Quia peccata venialia diminuunt feruorem charitatis, vt ait S. Thomas 3. p. q. 79. art. 4. necessarium ad actus eximios virtutum & profectum ac perfectionem. Idè eis dediti experientur se valdè tepidos in bono, immò frigidus, eoquæ magis, quò pluribus & grauioribus peccatis venialibus Deum offendunt. E contra, qui ea vitant toto conatu, feruentissimi solent esse. Nam, vt ait S. Ambrosius l. de Arca & Noë. cap. 17. *Cessante iuuentius culpa atque delicti, salus tua est, atque inoffensus, anima vigor resurgit.* Vigor iste, feruor est in exercendis operibus virtutum, omnem tepiditatis languorem & socordiam eliminans. Nec enim cum igne potest frigus, & gelu vno in loco manere. Idè B. Laurentius Iustinianus cap. 9. *Vitæ dicebat, seruo Dei etiam parua esse vitanda peccata, ne charitas, (id est, seruo charitatis) refrigescat.* Qui feruoris defectus tanti momenti est, vt ob eum Religio Monastici Ordinis tota concidat iudicio S. Anselmi l. de similit. c. 122. *Sicut pisces, inquit, decurrenre aquâ viuarij moriuntur, si claustræ ipsius minutatim, ac sæpè crepant, nec reficiuntur; ita omnis Religio Monastici Ordinis funditus perit, si custodia eius per modicarum contemptum culparum, paulatim à seruore suo tepescit: attestante Scriptura (Eccli. 19. 1.) Qui modica spernit, paulatim decidet.*
82. *Ideo reuerendus est (vt monet S. Bernardus Epistola*

Epistola 136. ad Lotharium Imperatorem) *ne minimorum neglectus, impedimentum sit maximorum; scilicet actuum virtutis, & profectus in virtutibus, qui non nisi per actus virtutum multiplicatos sit. Ideo peccatis venialibus dediti non proficiunt, sed hærent sicut naus in mari sine villo vento: imò sicut naus detenta ab aliquo impedimento, vel anchoræ vel arenæ, in quam impigit, vel à qua demersa est. Et si enim parua res quævis arenula sit, respectu magnorum lapidum, tamen multiplicata, ita onerat nauē, vt progredi non possit, imo sæpè demergit. Pulchrè hoc explicat S. Augustinus in Psal. 39. exponens illa verba: Multiplicatæ sunt (scilicet iniquitates) super capillos capitis mei: Quis, inquit, numerat capillos capitis sui: multò minus peccata, quæ excedunt numerum capillorum: (scilicet venialia, nec enim in Dauide, tam multa erant mortalia) minuta videntur, sed multa sunt. Præcauisisti magna, iam non facis adulterium, iam non facis homicidium, non rapis res alienas, non blasphemias, non dicis falsum testimonium: moles istæ sunt peccatorum. Magna præcauisisti: de minutis quid agis? An non times minuta: proticisti molem, vide ne arenâ obruaris. Ideo Sancti metuentes subuersionem suæ nauis, scilicet corporis, & animæ, tanquam à nauarcho gubernantis corpus, vitabant toto conatu peccata venialia.*

Dixi supra: Quintam causam, ob quam vitanda sunt à nobis omnia peccata venialia: nimirum, quia ex illis multiplex prouenit impedimentum, ad assequendam vitæ perfectionem, quæ est finis nostræ Societatis in Regulâ 2. Summ. expressis, & finis Tertij anni peculiari studio querendus vti & ab omnibus, alijs vitis spiritualibus intenditur: ac proinde impediunt etiam profectum spirituale, qui de lege Dei ordinari est tanquam via ad terminum: hoc est, ad perfectionem consequendam. Primum autem impedimentum huius profectus & perfectionis ortum à peccato veniali, ostendi esse, quia corrumpit & impedit actus virtutum, id quæ demonstraui modis, quibus id facit.

Nunc proferam secundum impedimentum, quod ex peccatis venialibus nascitur ad perfectionem & profectum, ex eo, quod vt docet (præter experientiam) S. Thomas, 3. p. q. 87. a. 1. in corpore articuli, per peccatum veniale retardatur affectus hominis ne promptè feratur in Deū. Hoc autem peccatum veniale facit, tum diminuendo feruorem charitatis, tum impediendo illa Diuinæ gratiæ auxilia, sine quibus excitantibus & adiuantibus hominem, ille non potest promptè ferri in Deum, tū quia produciunt & augent prauos habitus vitiorum, quorum aucta inclinatione ad actus malos, minor sentitur inclinatio virtutis ad actus bonos, quæ in virtute, magna & vehemens esse debet tunc dū quis promptè vult ferri in Deum per actus

Lancij Opusc. Tom. 2.

virtutum. Profectus autem & perfectio talis qualis est finis nostræ Societatis, & Tertij anni & aliorum virorum spiritualium, includit in se & supponit tales virtutum actus, per quos, animus promptè feratur in Deum, imò promptissimè. Tales enim actus reperiuntur in omnibus illis qui verè & solidè in virtutibus proficiunt, multò autem magis in illis, qui iam ascenderunt ad altos Euangelicæ perfectionis gradus. Illi enim in omni occasione exercendæ virtutis, & ad simplicem apprehensionem boni, beneficio Diuinæ gratiæ excitantis & adiuantis eos, & habituum bonorum antea acquisitorum, quasi connaturaliter feruntur in Deum promptissimè per actus virtutum, etiam heroicis & difficiles, quales sunt, qui per humilitatem, & patientiam, & amorem inimicorum, & amorem crucis, & pœnitentiam eliciuntur aut imperantur.

Tertium impedimentum ad perfectionem acquirendam & profectum in virtutibus (per quem illa acquiritur sicut calor producitur per calefactionem) ex peccatis venialibus oritur, est quia per quodlibet peccatum veniale, deordinatur voluntas hominis, per immoderatam conuersionem ad bonum creatum, vt docet S. Thomas 3. p. q. 87. art. 1. in corp. & art. 2. ad 3. Et ita videmus in iis qui frequenter peccata venialia committunt, magis eos & libentius se occupare, exempli gratiâ, in recreationibus corporis, quàm in recreatione animæ, id est, oratione vel lectione spirituali: magis delectari lectione curiosâ solum intellectum pascente, quàm in lectione librorum spiritualium affectus pios excitantium: magis & libentius eos sermonibus iocosis, vanis, immodè quandoque & scurrilibus vacare, quàm spiritualibus & piis: magis ad otium propendere, quàm ad laborem: magis ad oblectationes gulæ, quàm ad actiones lucra meritorum adferentes animæ: libentius conuersari cum indevotis & dycolis & facetis, quàm cum magis deuotis, magis spiritualibus, magis obseruantibus regulas: libentius querere & eligere res meliores, pretiosas, curiosas, pro sui corporis commoditatibus, quàm res viliores & simplices, in quibus maior paupertas elucet. Hæc omnia sunt effectus peccatorum venialium, & alia his similia, quæ cernuntur in hominibus imperfectis, & de suo spirituali profectu, ac acquirendâ perfectione non sollicitis. Talia enim agendo, manifestè indicant, se per peccata venialia habere deordinatam voluntatem (vt S. Thomas l. c. loquitur) per immoderatam conuersionem ad bonum creatum, seu temporale, vt art. 2. ait. Si ergo quoduis peccatum veniale ita deordinat hominis voluntatem, per conuersionem ad bonum creatum & temporale, quanto magis multa peccata venialia, si per annum multa committantur, quanto magis, si quolibet mense, &

N n 3 adhuc

adhuc magis si qualibet hebdomada, & adhuc magis, si quolibet die; & adhuc magis, si qualibet hora multis peccatis venialibus offendatur Deus. Tunc enim incredibilis sentitur inordinatio voluntatis, & immoderata conuersio ad bona terrena, & ad neglectum bonorum spiritualium ac diuinorum, quæ ita sunt repugnantia illis, sicut lux tenebris. Quocirca in tali statu homo existens, perfectus & sanctus esse nullo modo potest. Sanctitati enim è diametro repugnat vita hominis per peccata venialia rebus terrenis adherens. Nam ubi sanctitas est, cor à rebus terrenis omnino auellit: ideo græcè Sanctus appellatur *ἅγιος*, quod, ut notat Origenes, & S. Thomas 2. 2. q. 81. art. 8. significat, *sine terra*. Et ideo S. Thomas loco citato, describens quid sit Sanctitas, ait: oportere, quod mens ab inferioribus rebus abstrahatur, ad hoc, quod supræ rei possit coniungi. & hanc coniunctionem ibidem dicit fieri, per Sanctitatem. Cui ergo terrenæ res excitent carnalia desideria tanquam fomenta ipsorum, & ea sint, vel causa peccatorum venialium, vel potius ipsa peccata venialia, qui ea frequenter committit, magna impedimenta obicit perfectioni, & sanctitati acquirendæ.

85. *Quartum Impedimentum* Peccata venialia adferunt perfectioni & sanctitati (pro eodè enim hic sumitur) quia in verâ solidâque perfectione & virtute, intrinsecè includitur; & requiritur summa mundities & puritas animæ, ob quam, vitæ huius summam perfectionem, sancti veteres, appellabant *puritatem*, ut est apud Cassianum l. 4. Inst. c. vlt. & lib. 12. Inst. cap. 23. Coll. 1. cap. 6.

86. Ideò S. Dionysius Areopagita cap. 12. de diu. nom. describens sanctitatem ait: *Sanctitas est ab omni labe, seu vitio libera, perfectâq; ac omni ex parte incontaminata puritas*: quam descriptionem admittit & sequitur S. Thomas in 1. d. 10. q. 4. ad quart. & in 3. d. 3. q. 1. Porro explicans hæc verba S. Dionysij S. Thomas in Commentario libri de diuinis nominibus lect. 1. sic ait: *In his verbis tres gradus munditiæ designantur, qui ad sanctitatem requiruntur.*

87. *Quorum Primus est libertas ab omni immunditia*. Quodais autem peccatum veniale, immunditia quædam est, ideo, vel vno peccato inquinati, non possunt celos ingredi, quia illuc nil coinquinarum intrabit. Apoc. 21. vlt.

Secundus gradus munditiæ, inquit ibidem S. Thomas, est, *ut sit munditia perfecta*. Perfectum autem est, cui nihil deest. Contingit autem quandoque quod aliquis immunditia quidem non subiacet, deest tamen sibi aliquid ad munditiæ, in quantum passionibus immunditia inquietatur, quæ cum tolluntur, fit perfecta munditia. Atqui etiã passionum inquietantium nos motus; cum sunt voluntarij vel in se vel in causâ, peccata sunt; sunt enim actus inordinati, contra rectam ratione exur-

gentes, ideoque si voluntarij sint, & non reatentur voluntariè, peccata sunt. Hoc est enim satis ad reatum peccati.

Tertius gradus munditiæ est, ut sit omnino immaculata, inquit S. Thomas ibidem, erit autem omnino immaculata munditia, cum non solum in se ipso aliquis puritatem habet, sed etiam nihil est exterius, quod eum ad immunditiam (scilicet peccatum) trahere possit. Et in his tribus munditiæ gradibus, inquit S. Thomas, ratio sanctitatis perfecta consistit. Pondera singula.

Cum ergo quoduis peccatum veniale sit quædam impuritas, & immunditia maculans animam, directe opponitur sanctitati, cui intrinseca est perfecta munditia.

Quod si quis obijciat doctrinam S. Thomæ dicentis. 1. 2. q. 89. art. 1. *Peccatum veniale non proprie causare maculam, sed tantum secundum quid*: Respondendum est, S. Thomam expressè loqui eo loco de tali maculâ, per quam excludatur, & diminuat habitus charitatis, & aliarum virtutum, quod non facit peccatum veniale, sed mortale, quod pellendo ex animâ gratiam, pellit & charitatem, & alias omnes virtutes, & dona Spiritus sancti, exceptâ fide, & spe, ut docent Theologi cum Concilio Tridentino. Certum tamen est, etiam peccato quouis veniali animam maculari verè & proprie. *Primò*. Quia ut benè ait Vasquez 1. 2. disp. 139. c. 4. no. 17. & 18. verè & proprie homo dicitur mundari, dum à peccatis venialibus mundatur, siue per Sacramenta, siue alijs modis in Ecclesiâ vltatis, vti sunt actus charitatis, contritionis, aliarum virtutum, & vsus Sacramentalium. 3. p. q. 87. a. 3.

Secundò. Quia omnes admittuntur ad cælum qui non sunt coinquinati aliqua maculâ Apoc. 21. vlt. & c. 1. 4. 5. Atque vel vno peccato inquinatus non admittitur, ergo peccatum veniale est inquinatio & macula.

Tertio. Quia apertissimus de peccatis venialibus est sermo Proverb. 20. 9. *Quis potest dicere mundum est cor meum, purus sum à peccato*? Multi autem sunt puri à mortalibus criminibus, ergo verè venialia sunt immunditia & impuritas, ac proinde maculæ.

Quarto. Quia Ephes. 5. 26. inter effectus baptismi ponitur, quod Christus Ecclesiam lauaret aqua munda, ut exhibeat sibi gloriosam, non habentem maculam aut rugam. Hoc autem fit, quia & ab originali, & à mortali & à veniali mundatur, ergo sunt maculæ veræ. Atque ita S. Thomas 3. p. q. 87. art. 2. ad 3. expressè ait: *Ad tollendam maculam peccati mortalis, inducitur per priuationem gratiæ, requiritur infusionem gratiæ: sed ad tollendam maculam venialis peccati, (quam patitur, similem dixit esse luto aut pulueri) requiritur aliquem actum procedentem ex gratiâ, per quam remoueat inordinata adhesio ad rem temporalem*. Idem asserit in 4. disp. 21. q. 2. art. 2. quæst. 1. ad 1. *Macula autem peccati venialis consistit*

fit in priuatione notoris actualis, & quasi exterioris fulgoris, in quantam impedit notorem, qui est ex actibus virtutum, vt dicit S. Thomas 1.2.q.89. art.1.

Merito ergo S. Augustinus l.50. hh.h.50. c.3. ea appellat, veluti scabiem nostrum decus ita exterminantem, vt ab illius Sponsi, speciosi formâ pra filiis hominum, castissimis amplexibus separent. Et S. Cæsarius Arelatensis h.8. venialia peccata ait: animam non quidem occidere; sed eam velut quibusdam pustulis, & quasi horrendâ scabie repletam, deformem facere. S. Basilius autem in c.4. Isai. Ea sordibus comparat, qua anima splendorem exterminant. & nativo eius decori offundunt. S. Gregorius in cap.5. Cant. sordibus ea esse similia ait. S. Leo l.4. Quaedam ait: illis corda sordescere de mundano puluere. S. Bernardus l. de triplici custodia: Nobis, inquit, ad immunditiam, minima quælibet inobedientia sufficit, nec iam nouus est, sed grauis macula, si in actionibus nostris, vel minorum residet negligentia mandatorum.

Verè ergo peccata venialia sunt macula coquinans animam, ac proinde sancti qui aspirabant ad mundiciem Ecclesie triumphantis, quæ sine macula & ruga est, ab eis adeo abhorrebant.

CAPVT SEXTVM.

Consuetudo parui faciendi venialia facit, vt non curetur lapsus in mortalia.

91. Sexta causa seu consideratio vitandi peccata venialia est, quia peccatum veniale tanquam res leuis & exigui momenti reputatur, sed ex consuetudine ea parui faciendi, nascitur, vt etiam grauiora non curentur, & in occasione peccentur, quod non fieret, si venialia vitarentur. Nam, vt ait S. Hieronymus ep. 14. ad Celantiam, seu Paulinus; Non cito ad maiora progreditur qui parua formidat: sicut è contratio, vt scribit S. Ildorus Hispalensis l.2. sent. c.19. Experimento vel contemptu minorum peccatorum, maiora committuntur peccata. Habet enim, inquit S. Chrysostomus h.87. in Matth. instum quendam anima pudorem atque inmatam, quem subito calcare atque proijcere non potest, sed sensim ac paulatim ex negligentia perit. Ideo minimum peccatum veniale, pro re magni momenti haberi debet. Quod autem ex hac parua æstimatione venialium deueniatur ad non curanda mortalia, docet experientia, & aliqui Sancti.

92. S. Chrysostomus in explan. epistolæ ad Roman. Exhortor initio, vt cauamus vel pusilla fugientes mala. Nam magna ab his nascuntur. Etenim qui in vnoquoque peccato edoctus est dicere, non in hoc positum est salutis momentum, is pedecentim omnia pessumdabit. Hoc igitur vitiositatem ipsam attraxit, hoc ianuam referauit predoni, hoc vrbis mania deiecit: nimirum, quoties ad vnumquodque peccatum disis,

Non hoc magnopere ad rem pertinet.

Hoc ipsum expertus S. Dorotheus ser.3. docuit: Vt pernoctatis, quod ex his minimis, & natura vilibus ad magna & pregrandia contemnenda perscille delabamur, cum cæperit quisquam dicere: Quid refert, si verbum hoc dixeror quid refert, si modicum hoc comedero: quid refert, si in rem hanc intendero & incubero: Ex quo enim, Quid est hoc, & quid est illud, quid refert hoc, quid refert illud: mala ac peruersa, & amara consuetudo admittitur, & imbibitur; & datur initium, vt magna & grauiora contemnamus.

Ideo Sancti minima peccata, tanquam magna & vitabant & admissa deslebant. Anima, inquit S. Diadochus cap.27. si ardorem ex cupiditate mundi collectum studiosè restrinxerit, etiam valde parua errata pro grauissimis ducens, lacrymas multas continenter Deo offert. Tepidorum est, parua peccata, tanquam leuia ducere. Sed, vt ait S. Ildorus Hispalen. l.2. sent. c.10. Si quis à torpore mentis euigilauerit, ea, quæ leuia existimabat, confestim quasi horrenda atque atrocia peritimescet. Et vt c.18. addit: Peccata leuia quæ ab incipientibus quotidiana satisfactione purgantur, à perfectis viris velut magna crimina euitantur. Et quod magis mirum est, (quod repeto alias à me allatum, vt id inculcem profundius, & viris persuadeam dicto sanctæ famina) etiam S. Paula Romana, teste S. Hieronymo ep.27. ad Eustochium. Quod inter seculi homines vel leue putatur, vel nihil, hoc in monasterijs grauisimum dicebat esse delictum. Ipsa verò ita leuia peccata plangebat, vt illam grauisissimorum criminum crederes ream: Idem S. Hieronymus addit ep.14. ad Celant. Stoicorum quidem est, peccatorum tollere differentiam, & delicta omnia paria iudicare. Nos verò etsi multum inter peccata distare credimus, tamen satis prodesse ad cautionem dicimus, etiam minima pro maximis cauere. Tandem videlicet facilius abstinemus à quocunque delicto, quanto illud magis metuimus.

93. Septima causa seu consideratio vitandi peccata venialia est, quia sæpè occasio venialis peccati neglecta, commisso peccato veniali, inducit naturam nostram fragilem ad peccatum mortale. Consideremus, inquit S. Chrysostomus, h.87. in Si nimium quidam ac importundè risit, reprehensus à Matrh. quopiam est, respondet alius, nihil esse id mali. Quid enim risus aut quid vnquam è risu mali sequetur? Orta tamen ex immoderato risu paulisper scurrilitas, à scurrilitate turpiloquium, à turpiloquio operatio turpis profecta est. Disponit enim vnum peccatum leuius ad aliud grauius, & tandem ad mortale. Et, vt ait S. Gregorius, Cum prius per leuia delicta desluimus, vsu cuncta leuigamus, nequam post committere etiam grauiora timemus. Causam dat alio in loco: Maior enim quod citius, quia sit culpa, agnoscitur, ed etiam celerius emendatur. Minor verò, dum quasi nulla creditur, ed peius, quod & securius, in vsu retinetur. Vnde fit plerumq, vt mens assueta malis leuibus, non perhorrescat grauiora.